

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Paucitas Prædestinatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

Rom. 8.
v. 13.

Non enim
miserior
servitus
quàm suis
servire af-
fectibus.
Lib. 2. de la-
cob & Vna
beatâ.
Sen. epist.
47.

Malus tot
domino-
rum servus
est quor
vitiatorum.

Lib. 4. in 1.
Reg. c. 4.
Daniel. c. 13.
v. 56.

Libido est
flagran-
tior iebre.

Pecuniæ
fames
ad omne
scelus
egregium
calcar est.

Tob. c. 3.
v. 16.

1. Reg. c. 15.
v. 8. 9.
Affectus
jugulandi:

Ne dum
paremus,
in nos
ipsos ar-
memus.

Nemo magis odissè se potest, quàm qui sic perditè se amat, ut in voluptates immodicè solutus, nec impe-
trare sibi, nec negare quidquam possit. Sed sciant hi,
quid eis vaticinetur Apostolus: Si, inquit, secundum car-
nem vixeritis, moriemini; si spiritu facta carnis mortificave-
ritis, vivetis. Nemo majus obtinet imperium, quàm qui
ipse sui est Dominus; non est miserior servitus quàm
suis servire affectibus; nec illustrior est triumphus,
quàm parta de seipso victoria. Brevis hinc conflictus,
præmium æternum. Affectus suos vicit, qui eis servire
non vult. At servit, ait Ambrosius, quicunque metu fran-
gitur, vel delectatione irretitur, vel cupiditacibus ducitur, vel in-
dignatione exasperatur, vel merore dejectur. Nec ulla servitus
turpior est, inquit Seneca, quàm voluntaria, cum alius libi-
dini, alius avaritiæ, alius servit ambitioni. Bonus, Augusti-
nus teste, etiam si serviat, liber est: malus, etiam si regnet,
servus est; nec unius hominis, sed quod gravius, tot do-
minorum quor vitiatorum. Cupiditatum verò non ma-
gis unum genus ac ratio est, quàm vulcus humani & for-
marum: quæ, cum ex æquo homines simus omnes,
maximam habent varietatem, sic alii aliis rebus affici-
mur, neque omnes iisdem æqualiter delectamur. Hic
in libidines exaltatur, ille auro capitur, hunc strangu-
lar invidia, iste potando sibi querit exitium, alius otian-
do aut ludendo. Nemo eam, quàm sibi fingit, perire se
putat beatitudine, perinde atque si minus suffocaretur
qui in vino submergitur, quàm qui in aquis. Rectè
divus Gregorius asserit: Reprobæ menti valde placet quod
concupiscit, sed in æternâ penâ, quod ei modò est dulce, amare
scit. O miser, species te decipit, & concupiscentia subvertit
cor tuum, ut aquas fugaces ore decepto appetas. Et quæ
hominis beatitudo sit libido? de quâ Ambrosius: Fe-
bre, inquit, libello flagrantior est, graviusque inflammat, &
precipitat: sed ubi quis respuerit a furore, tunc conscientia vi-
sus aperitur, & sui unusquisque facinoris pudendam turpi-
tudinem erubescit. Tunc Deus timetur, & peccator se
celare cupit, sed non potest; pater deformitas, nudum
enim est Deo omne secretum, & peccator divinum
mente conscia iudicium formidat. Pecuniæ fames, ad
omne scelus egregium calcar, non sedatur lucro, sed in-
cituratur, nec minus animum quæsitis torquet quàm quæ-
rendis, cùmque cetera vitia senescente homine senes-
cant, sola juvenescit avaritia. Odium porro & invidia
pertinacissimi morbi, nec qua reliqui affectus facilitate
sanabiles, nisi in cunabulis pereant. Gulæ verò qui ser-
viunt, malam certè domum habent, quæ tantò sit im-
periosior, quò fidelior nacta est servum, & quia
cognatam habet lasciviam Gulæ, tantò plus ea nocet
castimonie, quò plus illecebris nutritur. Quis jam ille,
& laudabimus eum, qui cum Tobia gloriatur: Mundam
servavi animam meam, ab omni concupiscentiâ: hoc enim
est omnes citharæ fides in concordiam componere?

§. III.

Saul Agagum regem carcere damnavit, quem Dei
jussu, capite debuisset. Nos quoque non minùs tur-
pi clementiâ in affectus nostros statumimus, & jugulan-
dos non necamus, sed solo mulctamus carcere; cum id
potissimum cavemus non ut extripentur, sed ne fædè
protrepant foras, licet intus fœviant. Ita dum latenti
hosti paremus, cum in nos ipsos armamus, ut quod
principio lapsus fuerat & error, paulatim mos fiat, &
consuetudo, ex quâ demum vitiosissima oriatur neces-
sitas. Ita sensim ab hoste domestico undique oppressi,
clamamus: Non possum me hic vincere: assuetis carce-
re non possum; mori me cogit, qui hanc mihi delecta-
tionem eripit. Sic errores nostri in mores abeunt; &
quia malignos affectus non in herbâ opprimimus, sed
crescere permittimus, tandem silvam crevisse cerni-
mus; & ingens dumetum, quod nullis præne vitibus
amplius convelli possit. Sed neque hic desperandum,

cum etiam consuetudo expugnari queat consuetudine
meliori, & tantò futura sit corona pretiosior, quò dif-
ficilior pugna: volenti cum bono Deo vincere, certa
est victoria. Modò Moses marinos fluctus virgâ incre-
pet, cetera curabit Deus, & tutus transibit Israël, & to-
ta mergetur Ægyptus. Amortheus & Chananeus no-
stris confinibus exterminabuntur, modò discamus cer-
tare cum hostibus, & habere consuetudinem prælandi.
Militia est vita hominis super terram. Nemo sibi fidat, pe-
riculosiorem etenim insidiatorem & hostem nemo ha-
bet, quàm seipsum, cum quo nulla satis turæ possunt
esse induciæ: neque securum est, prius claudi hoc ho-
minis armamentarium, quàm aperiri sepulchrum. Semp-
per in armis excubat cui cordi est reportanda de tor-
hostibus victoria. Pulchrè Cyprianus: Voluptatem, in-
quit, viciisse, voluptas est maxima; nec ulla major est victoria,
quàm ea quæ a cupiditacibus refertur. Qui enim hostem vi-
cit, fortior fuit, sed altero: qui verò libidinem repres-
sit, fortior fuit seipso. Citharædus tam diu discordes in-
ter se chordas ad musicam legem attempat, dum in sym-
phoniam cōsentiant: Prædestinatus tam diu turbatos in-
ter se affectus cōciliat, dum religiose paci non contradic-
cant. Si Platonem credimus, corpus nostrum cithara est,
citharædus est animus, cui nunc hæc, nunc illæ fides ten-
dendæ; modò lex oculis, modò lingua ponenda; mo-
dò aures, modò manus astringendæ; Nunc luxuria,
nunc impatientiæ affectus ad debitam normam revo-
candi. Peritus sanè citharædus fuit qui dixit: Castigo
corpus meum & in servitum redigo. Prædestinati princeps
cura est, ut quotidie citharam suorum affectuum exa-
minet: & jam cum iracundiâ suâ litigat, nunc invidiam
reprehendit, modò suam fomolentiam extimulat, citharam
mox lætitiâ refrenat, inde tristitiam mitigat. Semper
his suis chordis oberat, totiesque vel remittit, vel se-
verius intendit, donec in harmoniam cōspiciant. Ni-
hil suis affectibus indulget prædestinatus, nemini mi-
nus pareit quàm sibi: deprehensam in se ream cupidi-
tatem, non nisi ad crucem absolvit. Signum itaque, præ-
destinationis est & istud: Qui Christi sunt, carnem suam cru-
cifixerunt cum vitiis & concupiscentiis suis.

SIGNORVM
DE
PRÆDESTINATIONE
ET
PRÆDESTINATORVM
PAUCITATE
CORONIS.

Istis addat coronidem mellifluus doctor, Ber-
nardus: Novit Dominus, inquit, qui sunt ejus, & so-
lus ipse scit, quos elegerit à principio: quis verò scit hominum si
est dignus amore vel odio: quod si, ut certum est, certitudo no-
bis omnino negatur, nunquid non tantò delectabiliore erunt,
si qua sortè electionis hujus signa possumus invenire? quam enim
requiem habere potest spiritus noster, dum prædestinationis suæ
nullum adhuc testimonium tenet? Fidelis proinde sermo & om-
ni acceptione dignus, quo salutis testimonia commendantur.
Hoc sanè verbo & electis consolatio ministratur, & subtrahit-
ur reprobis exenatio. Cognitis siquidem signis vitæ, quisquis hoc
negligit, manifestè convincitur, in vano accipere animam
suam, & pro nihilo habere terram desiderabilem. Jure ne-
mini nisi ipsi culpam impingat, qui nullum in se præde-
stinationis lignum deprehendit. Non cecâ sortitione,
celo vel inferis, hos vel illos prædestinavit Deus. No-
tum à sacro est. Domino opus suum. Ita ex pravis omnium
meritis,

meritis, vel his præmium, vel supplicium illis decrevit, ut rectissime dixerit D. Prosper: Non ex eo necessitatem pereundi habuerunt, quia prædestinati non sunt; sed ideo prædestinati non sunt, quia tales futuri ex voluntaria prævaricatione præfati sunt. Consentit Augustinus: Non odit Deus Esau hominem, sed Esau peccatorem. Nihil enim in homine, Deus aliud odit, nisi peccata. Idem: Solum ait, peccatum viam obstruit ad cælum. Omnes quidem metam ad unam properamus, sed heu quam diversis semitis & inus, & currimus, & perimus! Arcta via Vitæ; mollis, tofea, & lata perditionis; asperitas montium illic, hic vallium declivia. Facilis descensus Averni. Clamat Veritas; monet & adhortatur; Intrate per angustam portam, quia lata porta & spatiosa via est, quæ ducit ad perditionem, & MULTI sunt qui intrant per eam: quàm angusta porta & arcta via est quæ ducit ad vitam, & PAUCI sunt qui inveniunt eam! Idem denovo ingerit: Contendite intrare per angustam portam, quia multi dico vobis, quarenti intrare, & non poterunt. Verè angusta hæc est semita, quæ non nisi uni & sine comite licet incedere. Unusquisque nostrum pro se reddet rationem Deo: unusquisque omnis suum portabit: unusquisque propriam mercedem accipiet secundum suum laborem. Et hoc est quod ingemiscens Christus: MULTI sunt, inquit, vocati, PAUCI vero electi. Hoc unicum verbum PAUCI, velut hortandum & inauditum tonitru, magnam orbis partem è vitiorum veterno excitavit: ex uribus in antra atque horridas solitudines non paucos expulit, & quot centena Martyrum millia in catastas & equuleos, in rotas atque rogos, in cruces & bestiarum fauces, in armatas tortorum manus egit? vox una erat illorum omnium: Mori nobis facile est, modò demum vivere liceat, in ter PAUCOS illos ELECTOS: ludat gladius jugulis nostris, modò PAUCIS illis sed BEATIS annumeremur. Et quis eorum non ausus dicere? Si unus ego vel centum cruces vestire possim, non abnuam: si unus ego possim vel centum cervices securi potrigere, nullam subtraham: centies mori, locus mihi erit, tormenta pro fomentis habeo, modò ad illam PAUCORUM in paradisi societatem admittar. Hinc illa Ignatii martyris generosissima vox: Ignis, crux, bestia, tota in me tormenta diaboli veniant, tantum ut Christo fiam. Hoc idem ore Christi missum portat, hæc eadem vocula PAUCI, tot impure vitæ homines è viridantibus luxuriæ pratis, in domum luctus & penitentiae compegit; fatuus illis visum est inter paucos servari, quàm cum plurimis perire, non enim minùs perit qui perit in turbâ. Et hæc salvandorum paucitas omni avo propolice nobis in cautelam. De hac ipsâ iustitiæ præco Noë (sic appellatur à Petro Apostolo) centenis annis & amplius concionatus est ante diluvium. At omnibus in scelere obstinatis, octo solum animæ ex omni hominum numero, in ligno illo seu carcere, seu navigio sunt servatæ: & inter hos paucos, impius Cham erat. Nam uti semper odoriferis proxima spina rosas jungitur, ita rarissima proborum societas est, sine mixturâ improborum. Quòd si Deus Sodomam terram eversurus, vel decem probos reperisset, ad Abrahami preces omnibus aliis peperisset, sed omnis illa terra nec denarium quidem iustorum aluit. Verè tunc sterilissima fuit probitatis annona. Igitur Loto ab Angelis præcipitur: Festina & salvere. Ita maximo huic incendio, quo florentissima Sodomorum & Gomorthæorum civitates deflagrarunt, non nisi tres homines sunt subditi: itæ divinæ signa hodièque illic locorum extant. Sed & illud servandorum paucitatem clarè prænuuntiabat: Cum Moses sexcenta millia virorum peditum, absque parvulis & mulieribus, educeret Egypto, & vulgus promiscuum innumerabile sequeretur, duo tantum è tanto numero in fertiles illas terras pervenerunt, ceteris omnibus eremus pro capacissimo tumulo fuit; in hoc velut unicum conditorium tot millia mortuorum

A descenderunt. At verò Egyptus tyrannus, qui populum è fugâ retracturus infectus est, cum universo exercitu, rubri Oceani fluctibus sepultus est. En, quot millia vivorum in vastissimo hoc sepulchro sint condita? Quis non timebit te, ô rex Gentium! Porro propter adoratum idolum; proclamat Moses: Si quis est Domini, iungatur mihi, & eodem die cæsa sunt viginti tria millia hominum. Magna profecto strages, quam edidit unicuique ex auro vitulus. Tanti est coram Deo vel unicuique peccatum. Cum Josue civitatem Hiericho, circumueundo & clamando expugnasset, quidquid & hominum & iumentorum in eâ fuit, flammâ gladiòque periit; urbs ipsa demum quasi unius cadaveris bustum, in altissimo cinere deflagravit, una domus à cæde urbisque incendio servata est immunis. Duce Gedone Madianique impugnaturo, è triginta duobus millibus militum, trecenti tantum selecti sunt ad pugnam, rejectis ceteris omnibus. Nullum Deus numerum curat, nisi bonorum: nec via ad inferos longa est; unico itur anhelitu, unicolatali crimine rei læsæ Majestatis efficiuntur & digni æternis rogis. Ita olim propter unicum libidinofum facinus, quadraginta millia Hebræorum; Beniamitarum quinquaginta millia & sexcenti jugulati sunt. Bethlamitæ arcem Domini curiosius tantum intuiti, quot millium strage hanc oculorum licentiam luerunt? Non minùs clarè in sacrâ Regum historiâ hæc prædestinatorum raritas oculis subjicitur. Absalomo rebellem exercitum in patrem ducente, pervolat cursor ad regem David, nuntiaturque: Toto corde universus Israël sequitur Absalom. Cùmque etiam Seba furiosam multitudinem in suum regem concitasset, mox alius fur peruenit rumor: Separatus est omnis Israël à David, secutusque est Seba. Mundum inspicere, & idem nunc pæne Pauci fieri dices. Christus, alter David, viam nobis signat Christum suo sanguine cruentis vestigiis, opertum spinis gerit caput, infamem crucis trabem fert humeris, sanguinem mixtum lacrymisque natant moribundi oculi, & hoc habitu Calvarie montem conscendit, & ut sequamur, dentem. Sed heu, quàm raros habet comites, qui cum ipso eo quo possunt modo, velint crucifigileat dicere: Totus mundus in maligno positus, toto corde sequitur non Seba, sed Satanam: paucorum iter est in montem Golgotha cum Christo. Huc illud quoque pertinet, quod cùm David rex elatiore spiritu populum censeret iussisset, septuaginta hominum millia peste sunt consumpta. Et ista quidem omnia, futurorum umbræ, & velut prologus seu exordium fuerunt concionis illius, quam Christus de paucitate prædestinatorum erat habiturus. Judæos jam mihi numera ab Abrahamo usque ad diem mundo ultimam, & illa in Apocalypsi centum quadraginta quatuor millia, vix pars erunt millefima omnium simul numeratorum, ita ut ex omni eorum numero millefimus Judæus inter prædestinatos non veniat numerandus. Et quod & Hebræorum, idem de omnium aliorum hominum numero, salvâ proportionè, rectè astruitur. Nam quod Christus prædixit Judæis & omnibus aliis commune est: nec enim paucos tantum ex Judæis arcto tramite ad vitam ituros, sed absque discrimine pronuntiavit: PAUCI inveniunt eam. Huic veritati confirmandæ, Prophetæ plerique omnes acclamant: Dilatavit infernus animam suam, & aperit os suum absque termino, quia succensa est velut ignis impietas, veprem & spinam vorabit & succendetur in densitate saltus, & convolvetur superbia fami. Vepres enim & spine erunt in universâ terrâ. Et ubi quæso libidinis atque luxuriæ vepres non in silvam excreverunt? ubi non surgunt densissima spinæ curarum, & sollicitudinum pro nummis, non pro cælo? Verè terra infecta est ab habitatoribus suis, quia transgressi sunt leges, mutaverunt jus, dissipaverunt fœdus sempiternum. Omnes in viam suam declinaverunt, unusquisque ad novissimum. Hieremias non minùs flebiliter questu

Hæc pau-
cas sal-
vandorum
omni avo
propolice
a. p. 2. 2.
v. 1.
Gm. 2. 7.
Qui im-
pius Cham
fuit
Arcti cum
probis
Sodomorum
Gm. 2. 18.
v. 1.
Gm. 2. 19.
v. 1.
Ez. 1. 1.
v. 1.

Exod. c. 14.

Hier. c. 10.

v. 7.

Exod. c. 32.

v. 26.

Josue c. 2.

v. 6.

Ind. c. 7.

v. 7.

1. Reg. c. 6.

v. 19.

2. Reg. c. 15.

v. 13.

2. Reg. c. 20.

v. 2.

2. Reg. c. 24.

v. 15.

Luc. 13.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

v. 1.

Hier. c. 6.
v. 28.

questu hanc proborum paucitatem deslens: Circuite, inquit, vias Hierusalem & considerate, & quærite in plateis eius, an invenitis virum facientem iudicium, & quærentem scientiam, & ferrum, universi corrupti sunt. Non divites tantum, sed quod mireris, pauperes quoque superbire sciunt & lascivire, jamque etiam paupertas didicit cum vitiis habere amicitiam: universi corrupti sunt, æs & ferrum, argentum & stannum. Et ut mali originem exploraret propheta: Attendi, ait, & auscultavi, nemo quod bonum est loquitur, (nimis verum peccato suo, dicens, quid feci est qui agat penitentiam super peccato suo, dicens, quid feci omnes conversi sunt ad cursum, quasi equus imperu vadens in prælum. Væ terra, væ hominibus, adulteris repleta est terra. Michæas æquè lamentatur hanc virtutis orbitatem: Væ mihi, ait, non est bonus ad comedendum: perit sanctus de terra, & rectus in hominibus non est. Davidi hæc confideranti, exundantes lacrymis oculi, ad instar fonticulo- rum ceperunt fluere: Deus, inquit, de celo respexit super filios hominum, ut videat, si est intelligens aut requirens Deum. Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt, non est qui faciat bonum, non est usque ad unum. Consideret quis lactabilem huius ævi statum, variamque morum corruptelam, & cum regio vate sentiet, dicetque rediisse Noë mi tempora, aut similia illis. Nam, sicut erant ante diluvium comedentes & bibentes, & nuptus tradentes, usque ad eum diem quo intravit Noë in arcam, & non cognoverunt do-

Hier. c. 8.
v. 6.

nece venit diluvium & tulit omnes. Et nunc virtus ubi- que terrarum aut exulat, aut ubi admittitur, non habitationis lege ut iniquilina, sed hospitii gratia ut peregrina recipitur, non nimis diu retinenda. At vitium amplissimi iuris & domini, regna sua non amplius numerat; late nimis dominatur. Palliata iniustitia, oculatissima invidia res suas audacter hic agunt; & multo quam audacissimè, exosum celo vitium, spurcissima luxuria. Sic demum proborum numerus ad paucos redigitur, qui ad improborum myriadas collatus. Biantis dictum confirmat: Rari boni, pravi plurimi. Huic accedens Ambrosius: In comparatione, inquit, reproborum, exigua est turba electorum. Nam ubique multitudo peccantium, ubique turba pereuntium. Verè lugent viæ Sion, at rident semitæ Babylon. Profectò, si quis mentis oculos in viam quæ præcipit ad inferos imminet, intendat, advertet eam tam esse viatoribus frequentem & celebrem, ut alius alium impellat ac trudet gratiosâ compressione. Ita cuncti ad gehennæ flammam, velut ad nuptias alternis exemplis properant. Non prorum est tantum iter ad vitia, sed præceptum. Ad virtutem via ducit ardua, sed viatores hic pauci, & ferè ignoti. Præfago luctu commonens Isaias: Hac erunt, inquit, in medio terre, in medio populorum, quomodo si pauca olive quæ remanserunt, excutiantur ex oleâ. & racemi, cum fuerit finita vindemia. Hoc vaticinio, bonorum raritas, racemulis & olivis pauculis, quæ post copiosam olivitatem & vindemiam pauperibus in prædam relinquuntur, improborum verò copia abundantiam uvarum & olivarum segeti confert potest. Non est enim veritas, inquit, Oleas, & non est misericordia, & non est scientia Dei in terrâ. Maledictum, & mendacium, & homicidium, & furtum, & adulterium inundaverunt, & sanguis sanguinem tergit. Nimis quam apertè proborum paucitatem Prophetæ deploraverunt.

Hier. c. 23.
v. 10.

Post Prophetarum lacrymas, eandem hanc beatorum paucitatem, in lege novâ deplorant Apostoli, Joanne affirmante: Mundus totus in maligno positus est. Petrus quærit: Si iustus vix salvabitur, peccator & impius ubi parebunt? Paulus luget: Omnes quæ sua sunt quarunt, non quæ sunt Christi. Hoc ipsum sæpius repetit. Christus ipse: Regnum calorum, inquit, vim patitur, & violenti rapiunt illud. Nec interim minari desinit. Væ vobis divitibus, quia habetis consolationem vestram: Væ vobis qui saturati estis, quia esuriitis: Væ vobis qui ridetis nunc, quia lugebitis & flebitis.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Ps. 13.
v. 2.

Nec auribus tantum quæ audiant, sed & oculis quæ videant, opponit. B. Luca narrante, pars boni seminis in saxa jacitur exiccanda, pars alia in dumos & vepres spargitur suffocanda; pars etiam in viam abijcitur conculcanda, quarta pars duntaxat terram bonam foritur. Sic è decem leprosis jam curatis, unicus regressus agit gratias. Invitati ad lautissimam cœnam, cœperunt simul omnes excusare. Morâ piscinæ è tot morbidis unicus sanatur. Unicus Nicodemus inter Hebræos senatores, liberior paulo pro Christo loquitur. E tot divitibus & avaris Hierichuntinis civibus, è tot scilicet onustis camellis, unicus Zachæus deposita gibbi sarcinâ (sic Beda loquitur) hoc est, opum onere relicto, & per angustam portam ingressus, rem injustæ parvam restituit. E telonio unicus Matthæus, unica Magdalena è prostibulo ad vitæ innocentiam narratur transisse. Paulus ante Philippus urbem Macedoniæ, concionatur; auditores multos, factores ferè nulli; uni Lydiæ Christiana lex placet. Idem Paulus Athenis in curia de Christo disserit: auditores non tantum multi, sed & docti, multi etiam iustiores, qui tamen Paulo crederet, non fuit nisi Dionysius & Damaris. In celeberrimo septuaginta duorum concilio, vix unus aut alter reperti, qui Christi sanguinem non sicerent. Sic ante crucem Domini, spectatores multi, amatores crucis aut imitatores pauci. Sic è hodie conciones multæ, mutationes morum raræ: tanguntur vitia, non exinguntur; notari se vix ferant, ne dum eradicari: MULTI vocati, PAUCI electi, che PAVCI. Ad fidem, inquit Gregorius, multi veniunt, sed ad celestem regnum pauci perducuntur. Nimirum in arca plus palearum est quam tritici, plura sunt arborum folia quam fructus: multi in vice pampini, pauca uvæ; multæ in rosetis spinæ, pauca rosæ; multi ubique filices, pauca gemmæ; sic & numerus eorum quos divina providentia ad beatitudinem provehit, ad improborum multitudinem collatus est exiguus. Quæ verè vaticinatus est Hieremias: Desolatione desolata est omnis terra, quia nullus est qui recogitet corde. Qui corde scilicet, corde recogitet: nimis volatiles sunt cogitationes nostræ, nec bono honestoque affigi se diu patiuntur: quæ lubet expartiantur. Hinc exiguus gehennæ metus aut nullus, hinc frigidum celi desiderium aut inconstans. In Christianis etiam hæc cadit accusatio: Pro nihilo habuerunt terram desiderabilem. Quid illuc commentantur, hoc etiam beatorum regnum, ut rem ignotam fastidimus, aut certè frigidissimè appetimus. Et hinc spes & vires crescunt raræ: eo giganti Behemoth, ut de eo Job: Ecce absorbebit suum, & non morabitur, & habet fiduciam quod Iordanis influat in os ejus. Ideo idem iste patientissimus virorum: Omnia opera mea, sciens quod non parceres delinquenti: Omnia dicta factaque mea, imò & cogitata suspecta mihi sunt, dum inexorabilem Dei justitiam cogito. Et hoc est quod notus ille Hilarius (de quo Hieronymus) in morte trepidat, & jam jam tribunali iudicis Christi sistendus, pavet. Modicus adhuc calor tepebat in ejus corpore, nec præter sensum quidquam vivi hominis supererat, & tamen apertis oculis loquebatur: Egredere, quid times? egredere anima mea, quid dubitas? septuaginta prope annis servisti Christo, & mortem times? non tam mortem timuit animus, quam imminens sibi iudicium expavit. Ite nunc mei Christiani, & dum sanctissimi viri de salute suâ trepidant, vos securè delitami- ni, auri argenti quæ æcervos struere, alternis invidiam moribus vosmet lacerate, & consumite; honorum venationes & gloriarum aucupia instituite; indulgere, genio hilariter: Cælum cali domino terram autem dedit filius hominum, hic este cives: sit sua libertas oculis, sit & cogitationibus, sit omnibus affectibus: excurrant ii quò volunt: quidquid lubet, licere vobis credite, nullam corpori voluptatem ne gate; curate, ut vobis hic bene sit & suave:

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

Luc. 19.
v. 12.

suave: Ambulate in viis cordis vestri, & in intuitu oculorum vestrorum, & scitote quod pro omnibus his adducet vos Deus in iudicium. Et quamvis annis multis vixerit homo, & in his omnibus letatus fuerit, meminisse debet tenebrosi temporis, & dierum multorum, qui cum venerint, vanitatis arguentur præterita. Ergo potius satagite, ut per bona opera, certam vestram vocationem & electionem faciatis. Divina Prædestinationis signa quæ sunt, audistis. 1. Non amici tantum, sed & inimici sunt amandi. 2. Sublevandi pauperes, non argentæ tantum manu, sed & pleno misericordiæ affectu. 3. Adversa omnia sic toleranda sunt, ut Dei voluntas, in his etiam laudet, & patientia continuetur. 4. Fortunæ bona præ cælo nihili facienda. 5. & 6. Admonitiones autem siue interiores Dei, siue hominum exteriores parum est ei exaudire, qui obedire detrectat. 7. Porro prioris vitæ delicta sic detestanda sunt, ne novis identidem cumulentur. 8. Neque illis placere se putet Deo, qui sibi nondum displicet. 9. Nec Christum à se amari credit, qui in se Christi præsentiam non amat. 10. Affectibus vitiosis, principio præsertim, fortiter obstandum, nam hic esse potest, quisquis volent, Imperator. 11. Sic denique voluntas in bono firmabitur, aliqui semper vacillatura. 12. Sic & mors eò minus erit formidini, quò sapius fuerit objecta meditationi: non invitus morietur, qui se mortuum quotidie & serio cogitaverit. Et hæc via est ad illam sine morte vitam. Stant nunc quæque conscientiam interroget, num hæc prædestinationis signa in se observavit, unde sperare possit, ut vel oculo testari cupiant, verissime à Christo dictum esse: Lata porta & spaciola via est, quæ ducit ad perditionem, & multi sunt qui intrant per eam. Multi, multi. Complurium scriptis narratur, anachoretæ per eccliam visas animas, densæ nivis instar aut pluvie ad inferos delabi: adeo ut damni manes (narrat id Lusitanus orator) non immerito querere possint: nunquid mundus ut antea perseveraret? tot enim animæ in hunc locum tormentorum veniunt, ut vix credibile, tot homines in mundo esse posse. Sanctus Vincentius Ferrarius Valentinus, è Sancti Dominici familiæ religiosissimus, & verè igneus ecclesiasticus de paucitate prædestinatorum publicè pro suggesta disseruit, dictaque confirmavit celebri exemplo. Tanti auctoris verba mutare religioni duximus: ea fideliter adnumerata, hæc sunt: Antequam Christus veniret in hunc mundum in humanâ carne, transierunt ultra quinque millia annorum, & totus mundus damnabatur, exceptis paucis de populo Israël, qui ibant ad limbum sanctorum patrum. Item, tempore legis Moysi, cogitate quot infantes mortui sunt absque circumcissione. Sic modò tempore legis Christi, quot moriuntur absque baptismo, & de his nullus salvatur. Item, quot Judæi, quot Agareni, quot pagani & infideles. Item, quot mali Christiani, quia fides & baptisimus cum bonâ vitâ salvat hominem, alias non. Quot Christiani sunt, qui licet habeant fidem, tamen sunt superbi, avari, luxuriosi, & sic de aliis peccatis, &c. Nota hic de Archidiacono Lugdunensi, qui per quadraginta annos fuit in eremo magnâ penitentiâ, postquam resignavit sua beneficia, qui post mortem apparuit Episcopo Lugdunensi, qui quæsit ab eo ut diceret sibi aliquid de alio mundo, qui respondit, quod in die quâ ipse obiit, mortui fuerunt in mundo triginta millia, de quibus solum quinque fuerunt salvati, scilicet ipse, & beatus Bernar-

ardus, qui etiam illâ die obierat, qui statim sine purgatorio ascenderat ad paradysum, & tres descenderant ad purgatorium; alii quidem descenderunt ad infernum. Propterea dicit Christus: Intrate per angustam portam. Angusta porta, paradisi, Voluntas Dei est. Ad istam oportet se restringere, qui paradysum vult intrare. Lata porta est, Voluntas propria. Via spaciola inferni, conversatio mundanalis, bene comedere, bene bibere, luxuriari, delectari, vindicare se de injuriis &c. Pauci sunt electi: Hæc cohortatio beati Vincentii, cui alium addimus Evangelicum oratorem.

Beroldum memorant è D. Francisci familiâ, discretum ævo suo per Germaniam concionatorem, cum pro suggestu certum quoddam vitium gravissimis verbis insectaretur, feminam ejus sibi conciam, tantis animi doloribus hauritam, ut in mediâ circumstantis populi coronâ, velut exanimis repente corruerit, mox tamen ad populi preces redierit ad se, recensueritque quæ ad Dei tribunal vidisset, illud cumprimis: Adducta illuc sexaginta millia, vario mortis genere defunctorum, ex omni gente, Christianis, Barbarisque, ac tres dumtaxat animas ex ingenti hoc numero ad brevius supplicium tele-gatas, ceteras ignibus addictas æternis. O verè multi qui intrant per eam, per latam & spaciolam viam perditionis! hoc sensu Christi, Joannes Chrysostomus ausus est scribere & dicere: Multo sunt plures gehennam ingredientes, sed majus est Dei regnum, licet habeat paucos. Et: Quæ esse putatis in civitate nostrâ qui salvi fiant? infestum quidem est quod dicturus sum, dicam tamen: Non possunt in tot millibus centum inveniri qui salvantur: quin & de his dubito. Quanta enim in juvenibus quæso malitia? quantus in senibus torpor? &c. Hæc Chrysostomus, vir prudentissimus & sanctissimus, Ecclesiæ doctor, lumen orbis; idque dixit de Antiochiâ urbe longè populosissimâ, idque eo tempore quo primavæ Ecclesiæ spiritus nondum intepuerat. Quis jam miretur, Paulum adeo sollicitum monere: Ad Phil. c. 2. Cum metu & tremore vestram salutem operamini; quando Christus ipse tam aperte præmonuit: Contendite intrare Luc. cap. 13. per angustam portam. Contendite, clamat Veritas, contendite, enitimini, adlaborate, conamini omnibus viribus, ut hanc portam dignis penitentiarum fructibus penetretis. Vacillantibus & ludibundis passibus huc non veniunt: vigilantissimo conatu opus est, & qui velit difficultates quasque perfingere. Nisi enim mentis intentio ferveat, ait ex Gregorio Beda, & vim sibi insigniter homo faciat, facile gradum revocat, haud valens portæ angustias pertransire, præ eâ quam patitur effra-nium carnis concupiscentiarum effusione: ut præteream tentationes persecutionesque, quos demon & mundus iis movent, qui portam hanc trajicere conantur. Et uti remiges adversus flumen scapham impellentes, omni quo possunt conatu remis incumbunt: sic qui contra tot hostium insultus animam ad cælum impellunt, toto pectoris anisui virtuti incumbere, impetumque impetu majori vincere necesse est; si nolint, anima perinde ut scapha, vi fluminis in errorem irreparabilem abripietur. Evigilate itaque iusti, & nolite peccare. 1. Cor. c. 15. Is autem vigilare censendus est, qui sic semper & ubique vivit, ut unamquamque lucem tanquam ultimam & non redituram consummat: qui in omni cogitatu & facto sic suam observat conscientiam, quasi hodie moriturus. Faciamus ergo dum possumus, quod fecisse vellemus, cum non amplius poterimus. Quæ seminaverit homo, hæc & metet: quoniam qui seminat in carne suâ, de carne & metet corruptionem: qui autem seminat in spiritu, de spiritu metet vitam æternam.

F I N I S.

Tom. I.

Bb

HORO.